

Урвня Рада

Куліш Пантелеймон Олександрович

Підготували учениці 9-Б класу

Запорізької гімназії 46

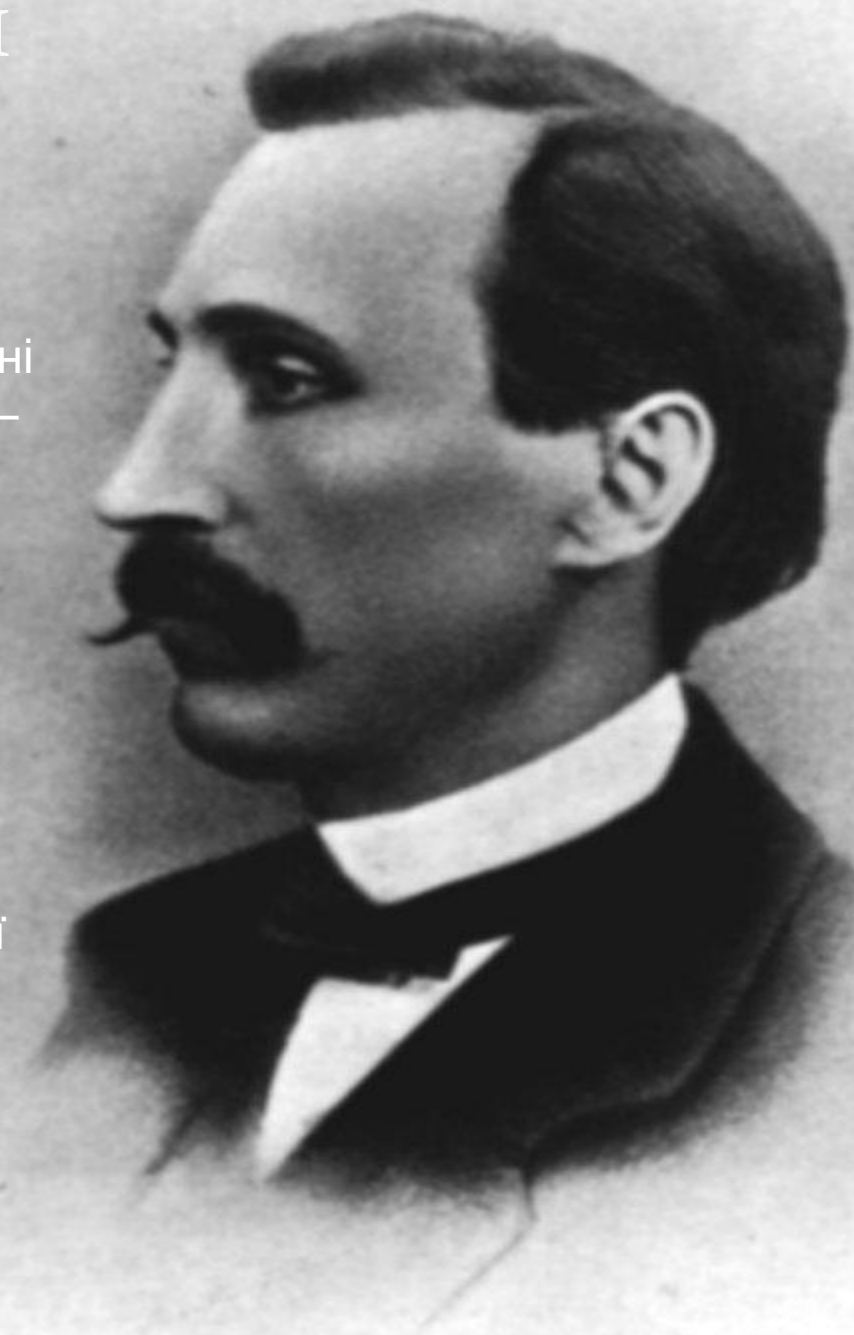
Борискіна Валерія ,Калашнікова Ангеліна та Бондаревська
Марія

Олександрович

Пантелеймон Олександрович Куліш (26 липня 1819, містечко Вороніж, нині Шосткинського району Сумської області — 2 1897, хутір Мотронівка, нині село Оленівка, Чернігівської області) — український письменник, фольклорист, етнограф, мовознавець, перекладач, критик, редактор, видавець.

Автор першої фонетичної абетки для української мови, яка лежить в основі сучасного українського правопису.

Іван Франко називав Куліша «перворядною зіркою» в українському письменстві, «одним із корифеїв нашої літератури». Відомий найбільше як автор першого україномовного історичного роману «Чорна рада». Був дуже освічений. Писав українською та російською мовами.

“Чорна рада”

Його найбільшу вартість Богдан Лепкий вбачав у тому «смутку-тузі за кращими часами, в тій охоті вискочити з ярма, в тім пориві до героїчних учинків, які будяться в українського читача під впливом „Чорної ради“...»

Тарас Шевченко у своєму листі до Куліша писав:

Чорна рада — перший україномовний історичний роман, виданий Пантелеймоном Кулішем 1857 року. У цій «хроніці історичних подій» автор відтворив відомі історичні події — чорну раду у Ніжині, яка відбулася 1663 року. Цей твір був написаний під впливом історичних романів Вальтера Скотта.

«Спасибі тобі, Богу милий друже мій великий, за твої дуже добрі подарунки і, особливо, спасибі тобі за «Чорну раду». Я вже її двічі прочитав, прочитаю і третій раз, і все-таки не скажу більш нічого, як спасибі. Добре, дуже добре ти зробив, що подарував «Чорну раду» по-нашому. Я її прочитав і в «Руській бесіді», і там вона добра, але по-нашому *лучче*»

проблематика роману "Чорна рада".

Роман "Чорна рада" П. Куліша багатопроблемний. Найважливіші з порушених проблем такі:

1. Батьки і діти (образ Шрама і Шраменка, Кирила Тура та його рідних).
2. Кохання і подружнє щастя (образи Лесі, Петра, Кирила, Сомка).
3. Роль державного діяча (образи Сомка і Брюховецького).
4. Патріотизм і незалежність держави (образ старого Шрама).
5. Ставлення влади до народу (образи кобзаря, Шрама, Сомка, Пугача).
6. Боротьба добра і зла (образи Сомка і Брюховецького, Шрама, Череваня і Гвинтовки).
7. Значення народної моралі.

Остання проблема передана через аналіз психіки всіх персонажів, але цікавим є те, що народна мораль дає себе знати навіть таким, здається, пропащим людям, як Брюховецький. Він готовий убити Сомка в бою, але не може зарізати зв'язаного, беззбройного гетьмана. Про висоту народної моралі свідчить і той епізод, коли сторожі осуджують, навіть відверто ненавидять Кирила, думаючи, що він іде вбивати ув'язненого Сомка.

Запорожці-"харцизяки" здерли з полоненого Якіма і пояс, і жупан, і сап'янці, та не посміли стягнути вишитої нареченою дорогої сорочки. Такі, здавалося б, деталі свідчать, що в душі кожного українця є добре начало.

Композиція

Композиція роману насичена пригодницькими елементами. Зокрема це епізоди з викраденням Лесі, лицарський двобій, запорізькі суд і кара.

Кульмінаційною сценою є сама Чорна рада 1663. У ній підступність демагога Івана Брюховецького бере гору.

У розв'язці Шрам рятує рідну Павлоч від Павла Тетері ціною власної голови. Та все ж фінал роману звучить оптимістично, адже на фоні історичного зламу росте нова сім'я — Петра і Лесі, що уособлює нове покоління.

Леся

Головні персонажі

Усіх персонажів твору можна умовно поділити на дві групи: реальні історичні постаті, діячі доби Руїни з одного боку і вигадані Кулішем, здебільшого романтичні образи, що є переважно представниками простого люду, козацтва.

До першої групи належать:

Яким Сомко

Іван Брюховецький

Василь Золотаренко

Михайло Вуяхевич

Матвій Гвинтовка

князь Данило Великогагін (у романі - Гагін)

До другої групи відносяться:

козак Черевань

полковник Шрам

Кирило Тур

Петро

Леся

інші

Видання

Перші п'ять глав роману надруковано 1845 року у петербурзькому журналі «Современник» російською мовою.

Українською мовою «Чорна рада» вперше вийшла окремим виданням 1857 року у Петербурзі. Того ж року її двічі

надруковано російською мовою у Москві в журналі «Русская Беседа» та окремим виданням. За життя Куліша роман було

видано ще двічі: 1860 року у Петербурзі російською мовою та 1890 року у Львові українською

ЧОРНА РАДА

